

אור מופלא

לרעות בגנים לאור תורת מרן אור שבעת הימים הבעל שם טוב ותלמידיו הק' זיע"א

אור חדש | אמרות קודש מרועי החסידות בדורינו

אמרות קודש

מכ"ק אדמו"ר מקוזמיר שליט"א

וישלח יעקב מלאכים (לכ, ד) וישלח הוא אותיות יי שלח' דמדתו של יעקב אבינו ע"ה היתה המדריגה הגבוהה בעבודת ה', שלא ראה רעה בעיניו, ותמיד קיבל על עצמו את הנהגת ה' באהבה מתוך אמונה שהוא חסד, וראה את הטוב שבכל ענין, וקיים וי שלח, שלא נתן ליגון ואנחה לשרות אצלו.

ואפילו שהדבר קשה מאד, באמונה שהכל טוב קיבל ע"ע את הדין. ועפ"י אפשר לומר הפשט בפסוק ואתה אמרת היטב איטיב עמך (לכ, יג), דנודע מאמר חז"ל (ברכות ט, ה) חייב אדם לברך על הרעה כשם שהוא מברך על הטובה, ולכאורה למה לא מצינו שעושים ענין מכל טובה שיש לאדם, ומכל מהלך שיש בחיי האדם, ולא רק בשמחות ובעונות, אך אולי אפשר לומר בס"ד, ע"פ מאמר **קכ"ז הנה"ק רבי עקיבא אייגר** זיע"א עה"פ (תהלים ג, כג) זבח תודה יכבדני ושם דרך אראנו בישיע אלקים, דאיתא במדרש ליתן כבוד אחר כבוד, וביאר קכ"ז שכל דבר בבריאה הוא נברא לעשות עמו חסד לעמו וצאן מרעיתו, וע"כ צריך תמיד להודות להשי"ת, אך לא בכל העת האדם הוא במדרגה זו להודות על כל דבר, ולראות הטוב שבו, אך בעת אשר מגיעה הישועה ואז רואה את יד ה' הטובה עליו, מודה הוא ומשבח על כל החסד אשר היה עד עתה ולא זכה לראותו בעיני בשר.

וכן הוא מצוי בעיני שידוכים, שחושב האדם מה הוא הטוב לו, אך לבסוף כאשר מגיע זיווגו הנכון מודה הוא להשי"ת על אשר הביא הלוים.

וכק"ז בעל הדברי ישראלי זיע"א אשר היום חל יומא דהילולא דליה דיבר בקדשו לבאר הפסוק ואתה אמרת היטב איטיב עמך' ע"פ כל דעבדי רחמנא לטוב בעבדי דאם השי"ת אומר על דבר שהוא טוב ונכון, כן הוא אומר גם, אך העיקר שמבאר הוא, שכאשר אומר האדם על כל דבר שעובר עליו, אפילו שאין רואה בזה טובה ילטיב' אזי 'עבדי' נהפך לו הדבר לטוב, ומזה נעשה מיתוק הדינים, כי מיתוק הדינים נעשה ע"י שמוצאין נקודה של חסד בתוך הדין ועל ידה מהפכין הכל לחסד, ונתמתקין הדינים.

ולבאר כפל הלשון 'היטב איטיב' אפשר לומר בס"ד על פי מה דאיתא **בוה"ק** שעל האדם להודות להשי"ת בכל לבו, וכן כשמברך לחבירו יברכהו ברעותא דלבא. וק"ו בשעת שמודה להשי"ת שיהא זה בכל לבו וירגיש את חסד ה' יתברך בכל דבר. והנה לאו כל אדם זכי לכך להרגיש בכל פעם שמברך ומודה להשי"ת, כגון בעת שמברך או בעת התפילה, אך בעת אשר משפיע השי"ת שמחה מתרומם הלב להודות לו יתייש, ומצריך לצרף באותה עת הודאה על כל החסד אשר הוא גומל תמיד. **וזה** פירוש הכתוב ואתה אמרת היטב איטיב עמך, שצריך להודות להשי"ת על כל הטוב אשר הנחיל לו, ולבקש גם על העתיד שינחיל לו השי"ת טובה מרובה.

(י"ד דהרה"ק בעל הדברי ישראלי זיע"א, י"ג כסלו תשע"ט לפ"ק)

ויותר יעקב לבדו (לכ, טז)

יעקב אבינו ע"ה הותיר הציפיה לנאולה

איתא במדרש (ב"ר עז, א) על יותר יעקב לבדו, ונשגב ה' לבדו (שעי"ב, א) היינו ויותר מלשון הותיר, שהותיר יעקב לבניו אחריו עד סוף כל הדורות את התקוה והציפיה לעת אשר יקויים ונשגב ה' לבדו ביום ההוא.

(הרה"ק הרבי ר' ברוך ממעזיבז זיע"א, י"ד ח"י כסלו)

לס"ם א"ן שליטה על לומדי התורה

באמת שאמרו (קידושין ב, ב) בראתי יצר הרע בראתי לו תורה תבלין, על ידי התורה הקדושה יכולים אנחנו לעשות טוב מכל התאוות והרע שבעולם, ואין ליצר הרע התגברות כשהוא בבחינת ישראל שהוא בעל תורה, אבל כשהוא בבחינת יעקב הוא המון עם, אזי בנקל יכול היצר הרע להתגבר עליו. וזה שמרמז הכתוב יותר יעקב לבדו, בלא תורה, ויאבק איש עמו הוא שרו של עשו, הוא הס"ם הוא היצר הרע.

על כן לא יאכלו בני ישראל את גיד הנשה (לכ, יג) קודם כיאת הנאלי יתפאו כל נפשות ישראל

א"ת ראשי תיבות ת'שעה ב'יאב, רמז שלא יאכלו בני ישראל בתשעה באב. והוא צולע על ירכו רומז לגלות. וירח לו השמש ג'. פירש"י לרפאותו מהרה לזרוח בשבילו פירוש תיכף היה רפואה ליעקב בהתנוצצות השמש קודם עת צאתה, רמז שקודם שיבוא הגואל ב"ב יתפאו כל נפשות ישראל בב"א.

מעלת ימי החנוכה

ג"ח הוא ראשי תיבות ג"ר ח'נוכה, וגם ראשי תיבות ח'טאת ג'יעורים, שבחנוכה וש תיקון לכל הנשמות, אפילו אותם שפגמו מאד, שאפילו פתילות ושמינים שאין מדליקין בהם בשבת, מפני שהאור מסכסכת בהם (שבת כא, א), פירוש אפילו אותם הנשמות שפגמו מאד, שהאור מסכסכת בהם, היינו שלא יוכל להתאזר בהם ח"ו הניצוץ אלקות, מדליקין בהם בחנוכה, יש להם תיקון בחנוכה.

וזה פירוש כבתה אין זקוק לה (שבת כא, א) פירוש אם אפילו ח"ו נכבה נקודת יודוית מחמת גודל הפגמים אזי 'אין' הוא אור אין סוף בעצמו כביכול, 'זקוק לה'. ואומר למעני למעני גוי. ואסור להשתמש לאורה, פירוש שהשי"ת מקשר אותנו להשתמש לאור ה' היא השינה. ויש בזה רזין עילאין, וד"ל. כי בראש השנה יום כיפור סוכות ידוע מספרי מקובלים הכוונה מהעבודה היא לבנות הפרצוף בשלימות, מחמת שפגמו מאד ואין לנו צורת אדם ח"ו, ובחנוכה על ידי צדקה שנותנים לעניים נשלם הפרצוף, ולכן יש לחלק לעניים שמן זית או שעווה, וגם ליתן צדקה כפי יכולתו, והיה התיקון לפרצופו.

עצמו מקושר להשי"ת, והשי"ת אהבו מאד, אותו בעצמו, ואינו עושה מעשיו בחכמה כמו הראשון רק הולך בתמימות גדול ומקושר להשי"ת ב"ה ובי"ש, לכן השי"ת אהבו, וזה עליית פנימיות העולמות, שהצדקה הוא פנימיות העולמות. **וזהו** מ"ש וא"ת הארץ, דהיינו האותיות מה שהם בארציות, וא"ת הוא האותיות שהם מא' עד ת' מה שהם מנוחים כעת בארציות. כי הכל נבראו באותיות, דהיינו הדבור של הקב"ה, והן ניצוצין הקדושה, תסחרו, לשון עליה, שהוא לשון סבוב וגלגול.

עצמו מקושר להשי"ת, והשי"ת אהבו מאד, אותו בעצמו, ואינו עושה מעשיו בחכמה כמו הראשון רק הולך בתמימות גדול ומקושר להשי"ת ב"ה ובי"ש, לכן השי"ת אהבו, וזה עליית פנימיות העולמות, שהצדקה הוא פנימיות העולמות. **וזהו** מ"ש וא"ת הארץ, דהיינו האותיות מה שהם בארציות, וא"ת הוא האותיות שהם מא' עד ת' מה שהם מנוחים כעת בארציות. כי הכל נבראו באותיות, דהיינו הדבור של הקב"ה, והן ניצוצין הקדושה, תסחרו, לשון עליה, שהוא לשון סבוב וגלגול.

(מרן המגיד ממעזריש זיע"א, י"ד ח"י כסלו)

נראה אור | אמרות קודש ופנינים יקרים על פרשת השבוע

קטני מכל החסדים (לכ, טז)

ככל שגדלים החסדים כן צריך להשפיל עצמו ולהרבות בעונה

פירוש שכל חסד וחסד שהקדוש ברוך הוא עושה לאדם צריך להיות שפל רוח במאד. כי חסד דרועא ימינא. וימינו תחבנני. שהיא בחינת קרבת אלקים ממש ביתר שאת מלפנים. וכל הקרוב אל ה' ביתר שאת והגבה למעלה מעלה. צריך להיות יותר שפל רוח למטה מטה כמ"ש מרחוק ה' נראה לי. וכגודע דכולא קמיה דווקא כלא חשיב. וא"כ כל שהוא קמיה יותר הוא יותר כלא ואין ואפס וזו בחינת ימין שבקדושה וחסד לאברהם שאמר אנכי עפר ואפר. וזו היא ג"כ מדתו של יעקב, ובזאת התבצל על יראתו מפני עשו ולא די לו בהבטחתו והנה אנכי עמך כו'. מפני היות קטן יעקב במאד מאד בעיניו מחמת ריבוי החסדים כי במקלי כו'. ואינו ראוי וכדאי כלל להנצל כו'. וכמאמר רבותינו ז"ל שמא יגרם החטא שנדמה בעיניו שחטא. משא"כ בזה לעומת זה הוא ישמעאל חסד דקליפה. כל שהחסד גדול הוא הולך וגדל בגובה וגסות הרוח ורוחב לבו.

ולזאת בארו המודיעים מודעה רבה לכללות אנשי שלומנו על ריבוי החסדים אשר הגדיל ה' לעשות עמנו לאחוז במדותיו של יעקב שאר עמו ושארית ישראל שמישים עצמו כשיירים ומותרות ממש שאין בו שום צורך. לבלתי רום לבבם מאחיהם כו' ולא להרחיב עליהם פה או לשרוק עליהם ח"ו. הס מלהזכיר באזהרה נוראה רק להשפיל רוחם ולבם במדת אמת ליעקב מפני כל אדם בנמיכות רוח ומענה רך משיב חימה. ורוח נכאה כו'. וכולי האי ואולי יתן ה' בלב אחיהם כמים הפנים וגוי.

(ליקוטי אמרים תניא, אגרת הקודש)

הצינני נא מיד אחי מיד עשו (לכ, יב) כומן שישראל הולכין בדרך אחר מאומות העולם, אין שולטין בהן

פירוש על דרך הכתוב (תהלים קו לה) ויתערבו בגויים וילמדו מעשיהם, דכל זמן שישראל לבושים במלבוש המיוחד להם ואין לובשים מלבוש נכרי, והם ניכרים ומצויינים, הם הדבר הנכיר, ואין להם ביטול לעולם, משא"כ אם מתחברים עמהם ומתדמלים להם יוצאים מכלל בריה ובטילים לגביהם. וכן הפירוש הצינני נא מיד אחי מיד עשו, בזמן שרוצה להתחבר אתי ולהיות לי בבחינת אחי, כי אז חסד ושלוש אתבטל נגדו, על כן הצינני נא מידו [ובכה הרה"ק כשאמר מילים אלו].

(הרה"ק בעל הישמח ישראל מאלכסנדר זיע"א)

הרה"ק רבי משולם פייביש מזאבריזא זע"א בעמח"ס 'יושר דברי אמת' כ' כסלו תקנ"ה

עם לבן גרתי (לב, ה)

פרש"י ותרי"ג מצות שמרית ולא למדתי ממעשיו הרעים, י"ל בדרך צחות, ע"פ מה שמספרים מהרה"ק **מרדכי** זיע"א שאחד מחסידיו נסע לוינה בעניני עסק, ובשובו שאל אותו הצדיק על מעשיו בווינה, וענה החסיד שאינו מבין משום מה, אולם הרגיש במקום זה התעוררות יותר גדולה לקיום המצוות מאשר בבית אמר לו הק' מרוזן אין פלא בכך והרגשתך מובנת, כי בכל מקום שוררת כמות קדושה מסוימת, ובווינה הבירה היא אינה מוצאת במה להתדבק, וכשמצאה יהודי יריש, כל הקדושה נדבקה בו, משא"כ כאן במקומנו, הקדושה מתחלקת לכך וכך שומרי תורה ומצוות, וכך אמר יעקב מסיבה שעם לבן גרתי תרי"ג מצות שמרתי, יכולתי לשמור כל המצוות כי כל הקדושה נדבקה בי. (מקור ברוך)

ויאבק איש עמו וז' וירא כי לא יוכל לו ויגע בכף ידו ותקע כף ירך יעקב בהאבקו עמו וז' ויקרא יעקב שם המקום פניאל וז', ויזרח לו השמש כאשר עבר את פנאל והוא צולע על ירכו (לב, טו-טז)

פעם אחת באמצע לימודו, באו אנשים אל הרה"ק רבי אברהם דוב מחמעלניק ז"ל, ודברו אתו שצריך לראות להשיא את בתו שהיא גדולה בשנים, אמר, כתיב ויאבק איש עמו, היינו היצה"ר לוחם עם האדם ורוצה לבלבל אותו דוקא שצריך לעסוק בפרנסה, וירא כי לא יכול לו, היינו שאינו רוצה לבלבל את עצמו בשום אופן, אז ויגע בכף ירכו, הוא בא אליו בטענה שיש לו בנים גדולים וצריך להשיאן ומוכרח להתבטל, אז ותקע כף ירך יעקב בהאבקו עמו, היינו שבזו הטענה התגבר עליו ובודאי הוא מוכרח להתבטל, אבל ויזרח לו השמש כאשר עבר את פנאל, היינו כאשר זרח עליו אור השכל כאשר עבר את פני-אל, והתיישב בעצמו ואמר והוא צולע על ירכו, בתמימה, רצונו לומר אני אבליבל את עצמי בשביל הבנים, חס ושלום, ויתכן חזר ללימודו, והתחיל לומר אמר אבי וכו'.

פעם הזדמן רבינו ובא במחיצתו של הגה"ק **בעל הישועות יעקב** זיע"א, מיד עם כניסת רבינו נעמד הגה"ק ובירך ברכת 'אשר חלק מחכמת ליראיו' בשם ומלכות, כפי שמברכים על חכם מובהק וגדול הדור.

רבינו אמר לפרש מה שאומרים בוידוי 'על חטא שחטאנו לפניך באונס וברצון' אשר פעמים שהאונס הוא ברצון.

רבינו סיפר כי פעם בא אליו היצר הרע ביום שבת קודש בעת תפילת שחרית, בשעה ששפס הציציות בידי, והראה לו שהותר הקשר של אחת מהציציות, והוא סימן על פי הספרים הקדושים שאין לאיש הזה יראת שמים. והראה לו כל זה כדי להחליש דעתו, והתחזק רבינו והשיבו: דע לך בזה שאני ירא מהשי"ת, שאם לא כן היה בכוחי לתקן את הקשר, ורק מפני שאסור לעשות בשבת קודש קשר אינני מתקן, ואין זה רק מיראת ה'.

אחיו של רבינו חלה במחלה קשה ונדבקה בו ל"ע רוח רעה, אשר כל צטדיקי שעשו כדי להוציאה ולגרשו ממנו לא הועילה, טובי הרופאים לא ידעו כיצד להעלות ארוכה למחלתו. בצר להם עמדו קרוביו ויעצו לו: לך לאחין - רבינו, ובודאי הוא יועיל לך וממנו תמצא ישועתך.

לא איחר האח לעשות כעצתם, ועד מהרה עמדו רגליו במפתן ביתו נאוה קודש של רבינו, מיד עם הגיעו לבית רבינו, ראוהו רבינו והחל לגעור בקול רם: 'צא טמא, צא! ובאותו רגע שהוציא רבינו מפיו את הדברים הללו, יצאה רוח הרעה מגוף אחיו, וחזר לבריאותו הראשונה, ולא ידע יותר מצער זה.

זכותו יגן עלינו ועד כל ישראל

(מקורות: אמרי דבש, דברי אמת, יושר דברי אמת, כתבי חסידים האשוריים, כתבי רמ"מ, ליקוטים חודשים, סדר הדורות מתלמידי הבעש"ט)

אורו של רבינו הרה"ק **רבי משולם פייביש הלוי מזאבריזא זיע"א** הפציע בשנת תק"ב לערך, לאביו הגה"ק **רבי אהרן משנה הלוי העליר זיע"א** אב"ד ומ"מ בסניאסטיין מגזע **בעל ה'תוספות יום טוב'** זיע"א, ולאמו מרת **ועכנא** ע"ה מצאצאי **רבינו יהודה החסיד בעל ספר 'חסידים'** זיע"א.

בהגיעו לפרקו נשא לאשה את בתו של אחד מחשובי העיר קניהניטש שבגאליציה, ובזיווי"ש נשא את הרבנית מרת **יענטל** ע"ה בת הגה"ק **רבי מרדכי מבערזאן זיע"א**. **רבו** המובהק של רבינו היה הרה"ק **המגיד מזאטשוב זיע"א**, רבינו אף קנה חכמה מפי **מרן המגיד ממעזריטש זיע"א**, ומהרה"ק **רבי מנחם מענדל מפרעמישלאן זיע"א**, והסתופף בצל הרה"ק **רבי פינחס מקאריץ זיע"א**. **רבינו** הותיר אחריו ברכה את הספרים **'יושר דברי אמת'** ו**'דרך אמת'** המלאים הדרכה בדרך החסידות והענוה והמסתעף. **ויאסף** אל עמיו ביום כ' לחודש כסלו שנת תקנ"ה ומנו"כ בזאבריזא.

פעם נדדמן רבינו על שב"ק בעיר רימנוב, והסתופף בצל הרה"ק **רבי מנחם מענדל מרימנוב זיע"א**, והיה ממחרת על דברי התורה 'צדיק? שתק רבינו והתעמק ברעיוני השבת טרם נסע לדרכו נכנס להיפרד מהרה"ק מרימנוב והתמרמר לפניו כי הינו בגיל מופלג ועדיין לא עשה תשובה, ומה יעלה בגורלו שעד עתה לא עשה תשובה, נענה למולל הרה"ק מרימנוב ואמר: ההוא גברא נמי בההוא פחדא יתיב, וגם אני חושש ודואג מכך שעדיין לא עשיתי תשובה על מעשי. הסכימו שניהם כי יברכו אחד את השני שיזכה לעשות תשובה שלימה על כל מעשיו, ובזכות הרבים יזכו לשוב על כל מעשיהם, ולאחר מכן נפרדו לשלום.

♦ הוא היה אומר ♦
כי רם ה' ושפל יראה (תהלים קלח, ו) מי שהוא שפל רואהו הקב"ה מקרוב, אבל מי שגבוה בעיני עצמו אז הש"י ידע אותו רק מרחוק.

סיפר הרה"ק **רבי משולם נתן מרגליות זיע"א** ששמע מפ"ק של רבינו בלשון זה: פעם אחת בא בלבי חשק גדול שאתפלל מנחה בטלית ותפילין, ואתה ידעת שאיני חופז ומהיר לעשות מעשה עד אשר אבחוץ אותו בשבע חקירות ובדיקות, אולי מתגנב היצר בזה ליקח חלק בראש. והמתנתי כמה זמן בישוב דעתי בזה, עד אשר נדמה לי כי חף אנכי משום פניה, והכנתי עצמי ללבוש התפילין, וכאשר רציתי ליקח התפילין ללבשם, התחיל לבעור לבי בחשקות גדול יותר מהחשק ללבשת התפילין בתפילת שחרית, ותיכף שמטתי ידי ולא לקחתים, כי אמרתי בודאי דברים בגו, כי זה דבר שאינו, התפילין בשחרית צריך להיות החשק יותר מלתפילת מנחה, ובודאי התגנב היצר בזה.

רבינו אמר מפני מה נקראים ישראל בשם יהודיה, אותיות השם הו"יה ובאמצע האות ד', וסד"ם הוא אותיות ס"מ ובאמצע אות ד', ואמר מפני שישראל הם מאמינים בשם הו"יה ביה ומחזיקים בתורתו, ולזאת אות ד' באמצע, ד' מרומז דת, שהדת שלהם הוא רצונו וציוויו של השם הו"יה ב"ה, ואנשי סדם היו מס"א והוא ס"מ, ובאמצע ד', שהדת שלהם היה להיפך מן התורה, רק רע כולו ציוויו של הס"מ. ולהכי נתהפכו, ואף שבאותו העת גם שארי אומות עברו ועשו עבירות גדולות, אעפ"כ לא נחרבו, משום ששאר האומות ועשו עבירות גדולות לרוע תאוותם למלאות תאוותם, ואעפ"כ לא היה להם לדת לעשות דוקא רע, שהיו יודעים שזה רע, אך לא כללו להתגבר על תאוותם ורוע יצרם, ומ"מ לא נמנעו לגמרי מן הטוב והיה נחשב בעיניהם יותר הטוב מן הרע, רק שהתאוה גברה עליהם ועשו רעות, אבל אנשי סדם היו דוקא עושים רע, כמו שצויה לבניו אל תאמרו אמת (פסחים ק"ג, ב) שהיה המשפט שלהם הכל בהיפך, כשהיה אחד מכה לחבירו ומוציא דמו, היה המשפט שלהם המוכה והנרצח ישלם דמים להמכה והרוצח קיבל ממנו מעות, ולזאת גם הם נתהפכו. ולזאת היה שם סד"ם, היינו הס"מ ואת ד' באמצע, שהיה להם הס"א ושורש הרע לדת קבוע, וישראל שם יהודיה, השם הו"יה ואת ד' באמצע, שהקדושה להם הדת.

רבינו אמר מפני מה נקראים ישראל בשם יהודיה, אותיות השם הו"יה ובאמצע האות ד', וסד"ם הוא אותיות ס"מ ובאמצע אות ד', ואמר מפני שישראל הם מאמינים בשם הו"יה ביה ומחזיקים בתורתו, ולזאת אות ד' באמצע, ד' מרומז דת, שהדת שלהם הוא רצונו וציוויו של השם הו"יה ב"ה, ואנשי סדם היו מס"א והוא ס"מ, ובאמצע ד', שהדת שלהם היה להיפך מן התורה, רק רע כולו ציוויו של הס"מ. ולהכי נתהפכו, ואף שבאותו העת גם שארי אומות עברו ועשו עבירות גדולות, אעפ"כ לא נחרבו, משום ששאר האומות ועשו עבירות גדולות לרוע תאוותם למלאות תאוותם, ואעפ"כ לא היה להם לדת לעשות דוקא רע, שהיו יודעים שזה רע, אך לא כללו להתגבר על תאוותם ורוע יצרם, ומ"מ לא נמנעו לגמרי מן הטוב והיה נחשב בעיניהם יותר הטוב מן הרע, רק שהתאוה גברה עליהם ועשו רעות, אבל אנשי סדם היו דוקא עושים רע, כמו שצויה לבניו אל תאמרו אמת (פסחים ק"ג, ב) שהיה המשפט שלהם הכל בהיפך, כשהיה אחד מכה לחבירו ומוציא דמו, היה המשפט שלהם המוכה והנרצח ישלם דמים להמכה והרוצח קיבל ממנו מעות, ולזאת גם הם נתהפכו. ולזאת היה שם סד"ם, היינו הס"מ ואת ד' באמצע, שהיה להם הס"א ושורש הרע לדת קבוע, וישראל שם יהודיה, השם הו"יה ואת ד' באמצע, שהקדושה להם הדת.

רבינו אמר מפני מה נקראים ישראל בשם יהודיה, אותיות השם הו"יה ובאמצע האות ד', וסד"ם הוא אותיות ס"מ ובאמצע אות ד', ואמר מפני שישראל הם מאמינים בשם הו"יה ביה ומחזיקים בתורתו, ולזאת אות ד' באמצע, ד' מרומז דת, שהדת שלהם הוא רצונו וציוויו של השם הו"יה ב"ה, ואנשי סדם היו מס"א והוא ס"מ, ובאמצע ד', שהדת שלהם היה להיפך מן התורה, רק רע כולו ציוויו של הס"מ. ולהכי נתהפכו, ואף שבאותו העת גם שארי אומות עברו ועשו עבירות גדולות, אעפ"כ לא נחרבו, משום ששאר האומות ועשו עבירות גדולות לרוע תאוותם למלאות תאוותם, ואעפ"כ לא היה להם לדת לעשות דוקא רע, שהיו יודעים שזה רע, אך לא כללו להתגבר על תאוותם ורוע יצרם, ומ"מ לא נמנעו לגמרי מן הטוב והיה נחשב בעיניהם יותר הטוב מן הרע, רק שהתאוה גברה עליהם ועשו רעות, אבל אנשי סדם היו דוקא עושים רע, כמו שצויה לבניו אל תאמרו אמת (פסחים ק"ג, ב) שהיה המשפט שלהם הכל בהיפך, כשהיה אחד מכה לחבירו ומוציא דמו, היה המשפט שלהם המוכה והנרצח ישלם דמים להמכה והרוצח קיבל ממנו מעות, ולזאת גם הם נתהפכו. ולזאת היה שם סד"ם, היינו הס"מ ואת ד' באמצע, שהיה להם הס"א ושורש הרע לדת קבוע, וישראל שם יהודיה, השם הו"יה ואת ד' באמצע, שהקדושה להם הדת.

סביו של רבינו - אבי אביו היה הגה"ק **רבי מאיר העליר זיע"א** אב"ד בראדשין, **שמרן הבעל שם טוב** הק' זיע"א נסע אליו לקיים מצות שימוש חכמים.

רבינו סיפר אשר פעם אחת בשבת קודש בשעת אכילתו בא אליו היצר הרע ואמר לו: האין הנך אוכל, כלום התפללת היום כראוי, ואין מלאך לבך לעבור על דברי חכמים כמאמרם ז"ל 'לא תאכלו על הדם' - לא תאכלו קודם שתתפללו על דמכם? השיבו רבינו: תדע שבדין אני אוכל עתה, ותפילה היא מדרבנן וסעודת שבת היא מדאורייתא, ולא יתכן שבשביל תפילה שהיא מדרבנן לידיח מצות סעודת שבת שהיא דאורייתא.

רבינו סבל כל ימיו מעניות קשה, והיה שמח בחולקו, אך החסידים שבאו במעונו הצטערו בצערן לראותו לבוש במלבושים בלויים וישנים, והתנדב אחד החסידים ורכש עבור רבינו כובע משי חדש, הכובע היה חשוב בעיני רבינו והיה שומר עליו מכל משמר, שכן אנשים רבים היו באים בביתו דבר יום ביומו, ביום מן הימים אירע והכובע נגנב מבית רבינו. תקופה קצרה לאחר הגניבה הגיע נותן המתנה אל רבינו, והתעניין אודות הכובע. סיפר לו רבינו: שכל הנראה הגיע לכאן 'צדיק אחד' שמתמא לא היה לו כובע ללבוש, ולקח את הכובע החדש לעצמו, קצף אותו חסיד והתמלא חימה, ואמר לרבינו: וכי עוד קוראים לאותו גנב 'צדיק? השיב לו רבינו: ודאי שהוא 'צדיק', נבאך לא היה לו מה ללבוש על ראשו, ענה הנותן אדרבה אולי ארע מכך היתר שביגנו יותר גם לי לגנוב דברים שחסרים לי, הרי

רבינו אמר פירש הפסוק את ה' אלקיך תירא (דברים י, ט) לרבות תלמידי חכמים (פסחים כ"ב, ב), רצה לומר, שגם התלמיד חכם צריך לירא מהשי"ת.